

Den tidlige ernærings betydning for udvikling af overvægt og fedme senere i livet

Videncenter for Forbyggelse

7. Februar 2019

Kim Fleischer Michaelsen

Institut for Idræt og Ernæring

Københavns Universitet

Sagkyndig for SST vedr. spædbarns ernæring

Good nutrition in the 1,000 days between a woman's pregnancy and her child's second birthday sets the foundation for all the days that follow

LEARN WHY

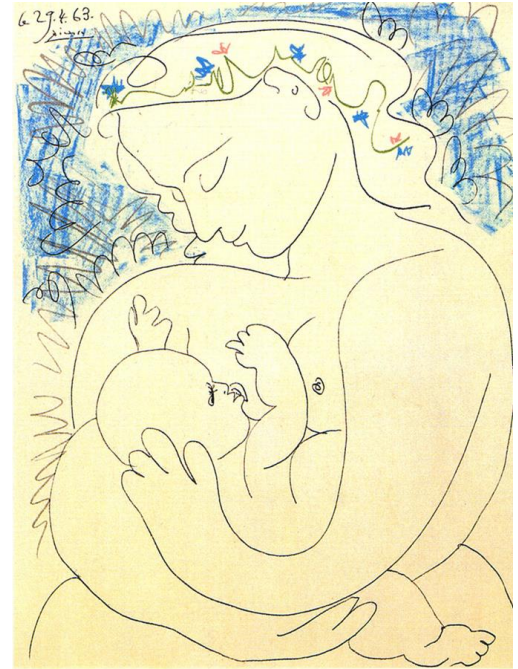
- Graviditet
- **0-6 mdr – Amning eller Modermælkserstatning**
- **6-24 mdr – Overgangskost og etablering af kostvaner**

Lancet breastfeeding series

Victora et al 2016

Effects of breastfeeding on later overweight and obesity

- Based on meta-analysis by Horta et al 2015.
- Overall effect - **OR 0.74** (0.70–0.78)
- In High Income Countries, **residual confounding by Socio Economic Position is a possibility**;
- However, the effect size was similar in studies from Low- and Middle Income Countries (a third of all studies).
- **23 high-quality studies showed a smaller pooled reduction of 13%** (95% CI 6–19)
- Conclusion: **Suggestive evidence of protection**, including high-quality studies and those from low-income or middle-income settings

Hvordan beskytter amning mod fedme?

- Lavere protein indtag?
- Appetit regulerende hormoner i modermælk?
- Bedre appetit regulering pga ændringer i smag og fedtindhold
- Det ammede barn har en mere aktiv rolle
- Moren har tillid til at barnet får nok mælk

Michelle Obama urges women to breastfeed

Michelle Obama is extending her campaign against childhood obesity to breastfeed and calling for the removal of barriers to nursing at work

Aspekter af overgangskost associeret til større risiko for senere fedme

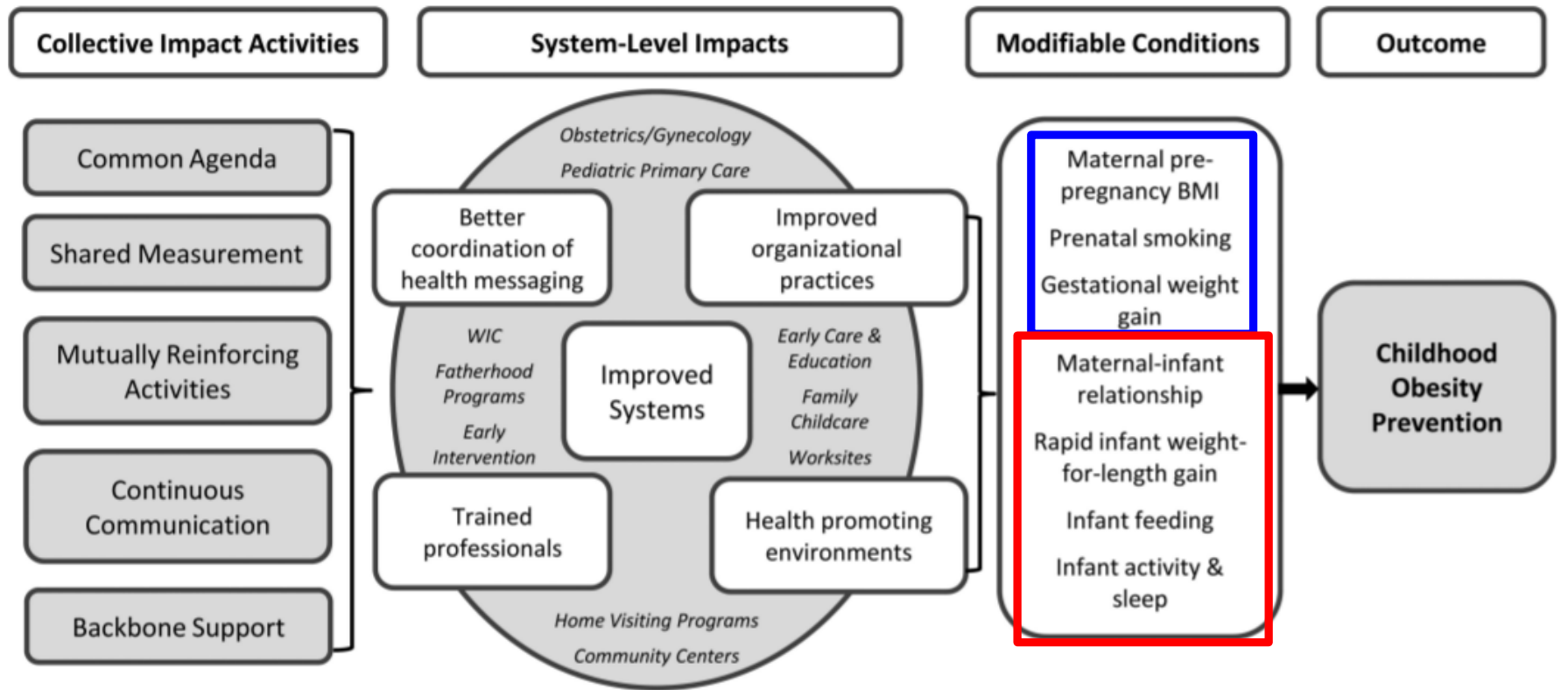
- Introduktion før 4 mdrs alderen
- Højt protein indtag – interventions studie
- Højt indtag af sukkerholdige drikke
- Lavt indtag af frugt og grøntsager
- Manglende opmærksomhed fra forældre ved måltider
- Styrende og restriktiv holdning fra forældre
- Begrænset eksponering for forskellige fødevarer

Kun få interventions studier

Woo Baidal et al 2016 og Blake-Lamb 2016; begge Am J Prev Med
- Og mange andre artikler

Interventions for Childhood Obesity in the First 1,000 Days

Tiffany Blake-Lamb, MD, MSc^{1,2}, Lindsey M. Locks, MPH³, Meghan E. Perkins, MPH⁴, Jennifer A. Woo Baidal, MD, MPH^{4,5}, Erika R. Cheng, PhD, MPA⁴, and Elsie M. Taveras, MD,

Figure 3.

A collective impact model for designing systems-change obesity interventions in the first 1,000 days

Am J Prev Med 2016

Interventions that operate at systems levels and are grounded in salient conceptual frameworks hold promise for improving future models of early-life obesity prevention.

Stor social ulighed!

Socialt belastede familier har

- Kortere amning
- Dårligere kostmønstre
- Mere overvægt og fedme

Forslag til strukturelt tiltag:

Opnormering af sundhedsplejen

- Fokus på socialt belastede familier og familier med overvægt.
- Bedre ressourcer til at hjælpe med
  - Amme etablering – overgang fra fødeafdeling til sundhedsplejen
  - Rigtig overgangskost på det rigtige tidspunkt
  - Etablering af gode mad- og måltidsvaner for hele familien
  - Vækstmonitorering gennem hele småbarnsalderen og opfølgning ved stor vægtstigning
  - Rådgivning om aktiv leg og bevægelse
- Ressourcer
  - Bedre tid til flere besøg i en længere periode hos familier, der har behov for hjælp
  - Udvikling af metoder, der kan støtte og motivere de familier, der har brug for hjælp til at få bedre vaner i familien

Regeringen afsætter i sin sundhedsreform et tocifret millionbeløb til garantien.

SUNDHED 14. JAN. 2019 KL. 21.30

HELENE NAVNE
Journalist

ANDERS LEGARTH SCHMIDT
Journalist

Læs artiklen senere

Regeringen garanterer fødende to døgn på hospital eller barselshotel

Regeringen vil give førstegangsfødende en garanti for, at de kan være indlagt i to døgn, efter at de har født.

Når en kvinde føder sit første barn, skal hun have ret til at være indlagt i op til 48 timer, efter at den lille ny er kommet til verden. Det mener

MEST LÆSTE

Hvorfor må voksne mennesker egentlig ikke være alene?

Løkke: Regionsrådene nedlægges

Hun klarede det ikke:
Byttehandel sendte flygtet prinsesse tilbage i sit gyldne

Reduced breastfeeding rates among obese mothers: a review of contributing factors, clinical considerations and future directions

Jennie Bever Babendure¹, Elizabeth Reifsnider¹, Elnora Mendias², Michael W. Moramarco^{1*} and Yolanda R. Davila²

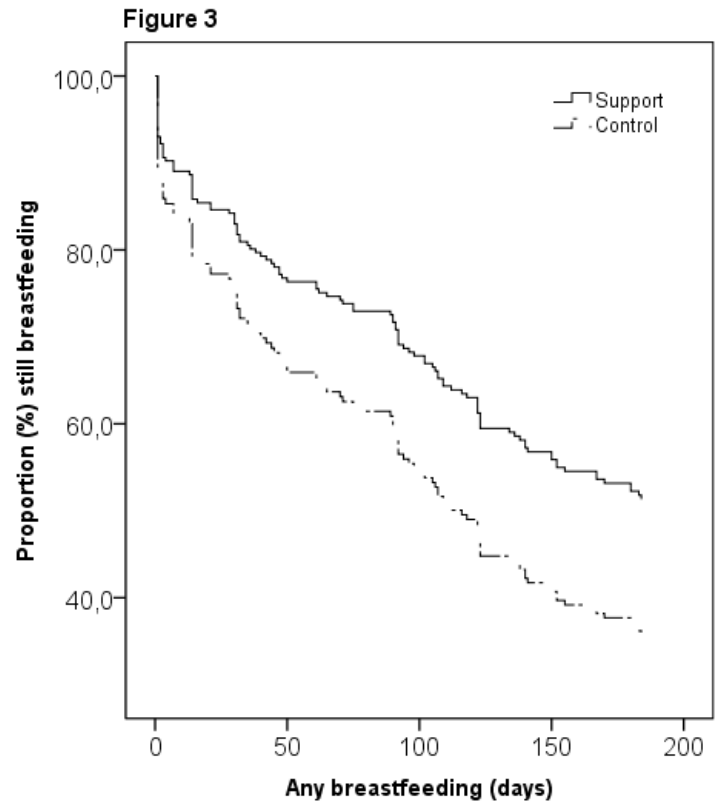
International Breastfeeding Journal 2015

- Faktorer der påvirker etablering af amning hos svært overvægtige mødre
  - Problemer med brystets størrelse
  - Interferens med start af lactogenesis II
- Faktorer der påvirker amningens længde
  - Hormonelle faktorer
  - Psykosociale faktorer
  - Begrænset brystkirtelvæv?.
- Gennemgår interventions studier, der har forsøgt at øge amningslængden. Fremhæver dansk studie af Carlsen et al

Telephone based support prolongs breastfeeding duration in obese women: A randomized trial

E Malchau Carlsen, A Kyhnaeb, K Renault, D Cortes, KF Michaelsen, O Pryds
Am J Clin Nutr 2013

- 192 svært overvægtige mødre randomiseret til struktureret interview og mindst 9 telefon opkald fra amme konsulent eller standard rådgivning
- Den intensive støtte øgede :
  - Eksklusiv amning fra 40 til 120 dage (median, $p=0.003$)
  - Total ammehængsel fra 108 til 184 dage (median, $p=0.002$)

Den Nationale Børnedatabase

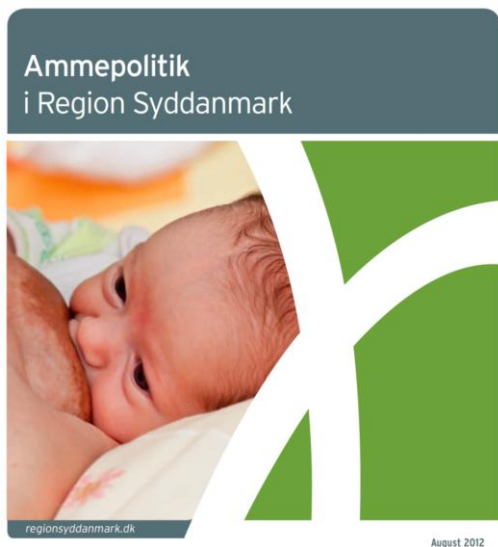
% der fuldammes > 17 uger

	2015	2016	2017
Hele landet	57,6	57,2	56,3
Region Hovedstaden	62,6	65,0	63,1
Region Midtjylland	59,4	50,4	50,1
Region Nordjylland	47,5	50,2	44,2
Region Sjælland	50,7	54,1	50,5
Region Syddanmark	52,9	51,3	57,8

Hvad er specielt ved Region Syddanmark?

Ingrid Nilsson - Kompetancecenter for amning

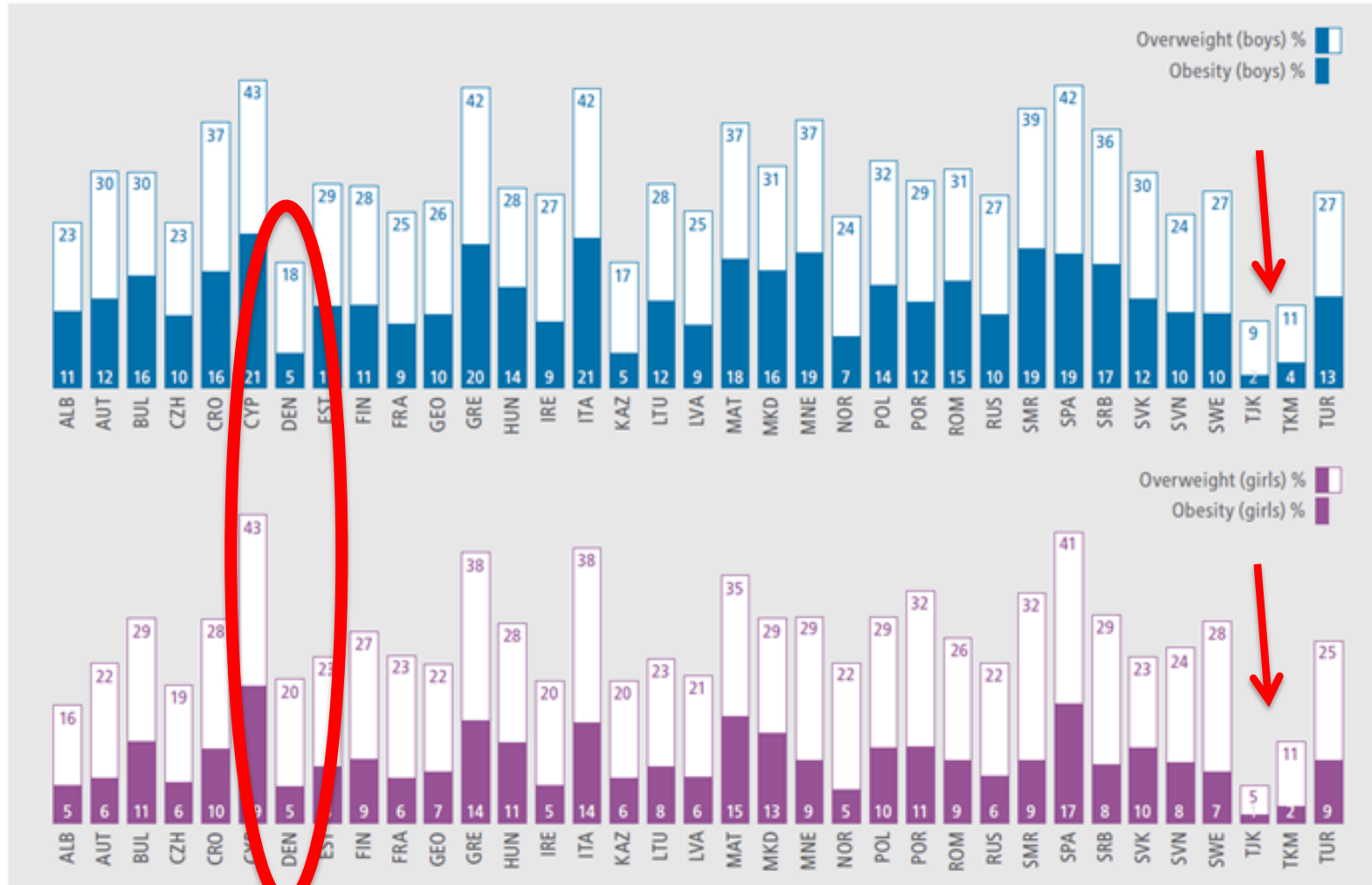
- Har en fælles regional ammepolitik
- Har en årlig temadag om amning for sundhedsplejersker, sygeplejersker og jordemødre i hele regionen
- Det ser ud til, at der er et meget velfungerende samarbejde mellem sundhedsplejersker og sygehuspersonale omkring amning
- Region Syddanmark har mange både unge og kortuddannede forældre

Overvægt hos 6-9-årige børn i WHO European Region

Overweight and obesity prevalence values based on WHO definition^a (%) – COSI 2015-2017

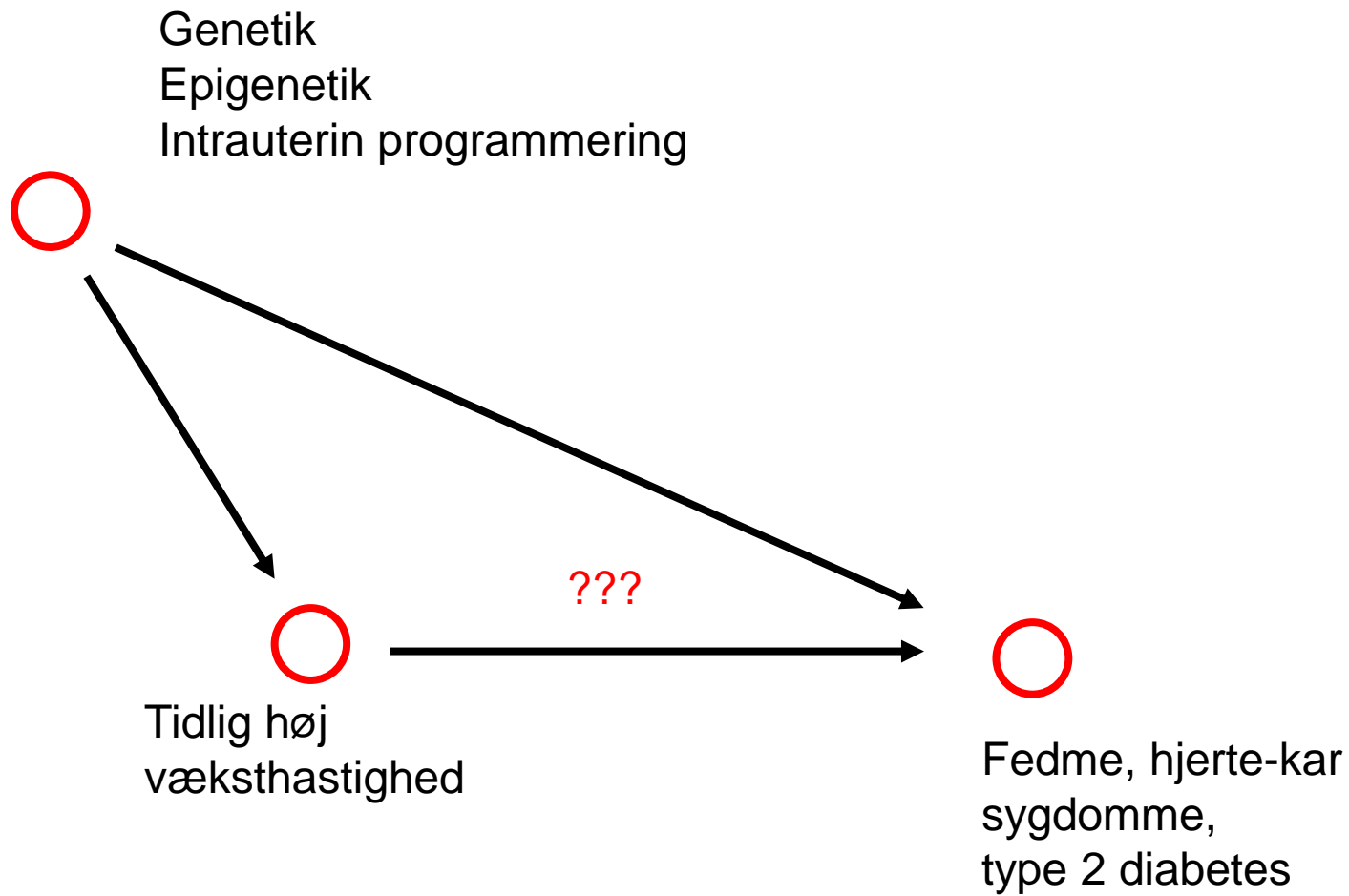
Tajikistan
Turkmenistan

Høj vækst hastighed efter fødslen giver højere risiko for senere fedme, type 2 diabetes og metabolisk syndrom

De fleste studier fokuserer på effekten af de første 2-3 måneder men der er også vist sammenhænge med væksthastighed de første to år

- Ong KK et al. Association between postnatal catch-up growth and obesity in childhood: prospective cohort study. *BMJ* 2000; 320: 967-71.
- Mook-Kanamori DO et al. Fetal and infant growth and the risk of obesity during early childhood: the Generation R Study. *Eur J Endocrinol* 2011; 165: 623-30.
- Adair LS et al. Associations of linear growth and relative weight gain during early life with adult health and human capital in countries of low and middle income: findings from five birth cohort studies. *Lancet* 2013; 382: 525-34.

Strengthening integration of clinical and public health systems to prevent maternal-child obesity in the First 1,000 Days: A Collective Impact approach

Tiffany Blake-Lamb^{a,b}, Alexy Arauz Boudreau^c, Sarah Matathia^{a,d}, Etna Tiburcio^c,
Meghan E. Perkins^c, Brianna Roche^c, Milton Kotelchuck^c, Derri Shtasel^{a,e}, Sarah N. Price^c,
Elsie M. Taveras^{a,c,f,*}

Program components

Contemporary Clinical Trials 2018

- Staff and provider training;
- Enhanced gestational weight gain and infant overweight tracking;
- Universal screening of adverse health behaviors and socio-contextual factors;
- Universal patient navigation to support individual behavior change and social needs, while strengthening integration of clinical and public health services;
- Individualized health coaching for mother-infant pairs at high risk of obesity;
- Educational materials to support behavior change.

Opnormering
sundhedspleje

kfm@nexs.ku